

BESLUITENLIJST

Voorronde Open Huis

Datum: 25 mei 2022

Onderwerp: Startnotitie opstellen uitvoeringsplan grondstoffenvisie

Voorzitter: mw. J.M. Huijsman-Hartkamp

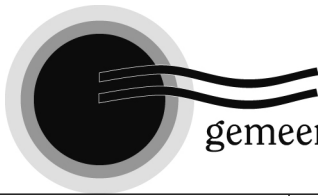
Griffier: mw. H. Khairouni

Leden: dhr. R.E. Hallo (D66), dhr. R.G.A. van Mourik (P21), E.G.J.H. Trapman (VVD), mw. H.J. Visser (CDA)

Portefeuillehouder: mw. H.S. de Groot

Ambtelijke ondersteuning: Sjaak Dreuning

Korte samenvatting bespreking	<u>De voorzitter</u> opent dit deel van het Open Huis om 20.18 uur en heet iedereen welkom. Onderwerp is 'Startnotitie opstellen uitvoeringsplan grondstoffenvisie'. Zij leest de gevraagde beslissing. De diverse technische vragen zijn beantwoord. Er hebben zich geen insprekers gemeld. Via de griffie is een presentatie toegevoegd aan de stukken. <u>De heer Trapman</u> is voorstander van kostenbeheersing en vraagt hoe het bedrag van € 65.000,00 is opgebouwd. Hij vraagt of dit geen lastenverhoging voor de inwoners tot gevolg heeft. Verder wenst hij ook nog dat de wethouder nader ingaat op de technische vragen. <u>Mevrouw Visser</u> had verwacht dat de presentatie nu zou worden gegeven. <u>De voorzitter</u> licht toe dat de presentatie niet is aangekondigd bij de Agendacommissie. Vandaar dat de presentatie op de voorgelegde manier aan de raad ter beschikking is gesteld. <u>Mevrouw Visser</u> wijst erop dat in 2021 de regionale grondstoffenvisie is behandeld en vastgesteld. Vooral P21 en het CDA hadden toen vragen aan wethouder Rensen om alvast te komen met een concrete toezegging. Wethouder Rensen heeft destijds toegezegd aan de slag te zullen gaan. Er is daarop gevraagd om een concreet uitvoeringsplan en dat heeft andere verwachtingen opgeroepen dan wat er thans voorligt, want dit is een startnotitie om tot een uitvoeringsplan te komen. In dat opzicht is ze teleurgesteld. Er wordt thans gevraagd om uitgangspunten mee te geven voor het vervolg. Ze vraagt of de uitgangspunten de drie genoemde scenario's zijn, of er keuzemogelijkheden zijn en wat het college graag van de raad wenst. Ze was verbaasd te lezen dat er in de Jaarrekening 2021 iets gebeurd zou zijn (reserve op nul), maar zij heeft nog geen vastgestelde jaarrekening gezien. Het lijkt haar vreemd om daarop vooruit te lopen. Verder betreft het volgens haar regulier beleid van de gemeente en het zou onderdeel van de begroting moeten uitmaken in plaats van dat het uit de algemene reserve wordt gehaald. Verwacht mag worden dat de participatie wordt geregeld, maar in dit geval lijkt dat een beetje te laat. Mogelijk wordt bij participatie bedoeld dat die wordt ingezet bij het opstellen van het definitieve plan. Wellicht wordt daarmee de locatiekeuze van de afvalplekken bedoeld. Op pagina 3 van de startnotitie staat dat er met name in Odijs maatwerkvoorzieningen ontbreken bij de gestapelde bouw. Ze vraagt of het mogelijk is om daar al aanpassingen te doen of moet op het plan worden gewacht? Ze wenst mevrouw De Groot in haar rol van wethouder veel succes.
-------------------------------	---

De heer Hallo stelt dat het grondstoffenbeleid belangrijke doelstellingen heeft: het reduceren van restafval en het bevorderen van hergebruik van grondstoffen. Daar staat D66 helemaal achter. Waar het naartoe leidt, is een verandering in het systeem van inzamelen en het betalen voor het huishoudelijk afval. De bewoners zijn het huidige goedwerkende systeem gewend. Deze systeemverandering slaagt alleen als de bewoners goed worden geïnformeerd, worden geraadpleegd en worden overtuigd van het belang. Hij vraagt wat de plannen zijn voor het betrekken, informeren en raadplegen van de bewoners. Het is essentieel dat dit goed wordt gedaan. Uit de stukken blijkt dat de gemeente Bunnik in vergelijking met andere gemeenten het niet zo goed doet op het vlak van het reduceren van het restafval. Bunnik staat op een 95^e plek. Dat kan ook een voordeel zijn want Bunnik kan ook ervaring ophalen bij andere gemeenten en hoeft hierdoor niet het wiel opnieuw uit te vinden. De gemeente Bunnik moet actief op zoek naar informatie over afvalscheiding en die systeemverandering toe te passen in de gemeente. Hij doelt overigens niet alleen op het reduceren van restafval, maar ook op het bewaken van de kosten van de inwoners. De scenariokeuzes gaan uit van omgekeerd inzamelen en het toepassen van gedifferentieerde tarieven. Hij vraagt of ook wordt gekeken naar andere routes met hetzelfde resultaat om de doelen te bereiken. Dat kan bijvoorbeeld via mobiele ophaaldiensten, een recyclestation en ruimere openingstijd. Hij vraagt of er voldoende oog is voor de risico's en de kosten van dit systeem van ondergrondse containers. Kan een vergelijking worden gegeven van de kosten van een investering in ondergrondse containers met een alternatief systeem als een chip in de kliko? Ondergrondse containers vereisen ook een goede controle en alert handelen om problemen op te lossen. Zijn de kosten van controle en handhaving meegenomen in het voorstel? Verder vraagt hij waarop de aannahme van de hoeveelheid benodigde ondergrondse containers is gebaseerd. Is het realistisch te verwachten dat met name oudere bewoners een bepaalde loopafstand gaan afleggen? Betalen voor de hoeveelheid afval kan leiden tot afvaldumping. Hij vraagt hoe op het dumpen van afval wordt geanticipeerd. De aansturing bij de RMN is niet op orde, zo blijkt uit recente ervaringen. Hij vraagt hoe het er nu voor staat. Hoe zeker is het dat RMN deze systeemverandering aan kan? Voorts legt hij voor wat de gevolgen zijn als de andere gemeenten in het RMN-systeem andere keuzes maken. Hij vraagt wat dit dan betekent voor de kosten en efficiency. Hij vraagt waarom een bedrag uit de algemene reserve nodig is. Het hoort in zijn optiek bij het dagelijks functioneren van de organisatie. Hij roept op om werk te maken van communicatie met de bewoners over de voordelen, maar ook de risico's en mogelijke nadelen. Wanneer er aan de hand van deze plannen goede ideeën naar voren komen, dan moet er worden geluisterd en ruimte worden geboden voor aanpassingen.

De heer Van Mourik stelt dat het inzamelen van afval altijd beter en effectiever kan. Met de stijgende kosten voor verbranding van restafval en de gevolgen die het heeft voor mens en milieu, is het zaak om zo min mogelijk restafval te produceren. Met minder afval kan duurzamer worden omgesprongen met de schaarse grondstoffen. De gemeente Bunnik loopt met 186 kilogram afval per persoon achter op de landelijke doelstellingen. Er moet nu actie worden ondernomen om die doelstellingen te halen. Het opstellen van de startnotitie is de eerste stap. De fractie van P21 is blij dat het uitvoeringsplan met deze startnotitie kan worden opgesteld. De geschetste scenario's laten op langere termijn een positief beeld zien. Met afnemende verbranding van restafval kunnen de kosten worden terugverdiend. P21 kiest voor het scenario 3 dat de meeste impact heeft op de vermindering van restafval. Hierin worden diftar en omgekeerd inzamelen opgevoerd. Scenario 3 moet worden uitgewerkt zoals de wethouder dat heeft aangeboden. Vervolgens lijkt het ook handig om dit in twee

stappen uit te voeren wat iets vertragend kan zijn maar uiteindelijk een groter voordeel zal opleveren. Een definitieve scenariokeuze moet worden uitgesteld, omdat de kosten en de terugverdientijd nog niet helemaal duidelijk zijn. Tot slot wordt gevraagd naar de consequenties voor de veranderingen in het buitengebied om te kiezen voor een andere frequentie voor het ophalen van restafval (twee weken versus vier weken). Hij vraagt of hier voldoende draagvlak voor is.

Wethouder De Groot noemt het de crux om mensen te verleiden om ongescheiden afval gescheiden aan te leveren. Daar hoeft niet per se een lastenverzwaring voor inwoners aan te zijn gekoppeld. Het is niet bekend wat de lastenverzwaring of -vermindering zal zijn. Dat wordt onderdeel van het uitvoeringsplan, maar het is wel de bedoeling om mensen te beïnvloeden in hun grondstoffengedrag. De opbouw van de € 65.000,00 gaat met name zitten in menskracht die moet worden ingehuurd. De gemeente zit krap in haar personeelsbestand en externe begeleiding is noodzakelijk om een gedegen plan op te stellen. De zin over de jaarrekening is inderdaad ongelukkig opgeschreven, maar de inhoud klopt wel. De onttrekking aan de reserve was groter dan de reserve was. Daarom moet uit de algemene reserve worden geput om dit te kunnen dekken. Als dit in de begroting had moeten worden meegenomen, had dit in november van vorig jaar al gedaan moeten zijn. Dat is niet gedaan. De participatie is zeker nog niet te laat. Er wordt bedoeld dat wanneer wordt gekozen voor systeemverandering, dan moet je mensen meenemen. Afvalbeleid is 100% afhankelijk van de inwoners. Je kunt de inwoners verleiden maar uiteindelijk moeten de mensen het zelf doen. Als mensen niet goed worden meegenomen zal het falen. Participatie is van cruciaal belang, ook wanneer een keuze wordt gemaakt en verwerkt in een uitvoeringsplan. Het CDA had tot slot gevraagd om een quickwin bij maatwerk in stapelbouw. Dat is vrij ingewikkeld en er is momenteel ook geen budget voor, maar het wordt wel meegenomen in het uitvoeringsplan. D66 stelt dat het een goed werkend systeem moet zijn, maar er is nog te veel onbenut potentieel voor een betere scheiding. Het resultaat is niet goed genoeg en kan worden verbeterd. Uiteraard kan de gemeente op zoek gaan naar lessen elders. Het wiel is al heel vaak uitgevonden in andere gemeenten met tal van varianten. Er zal zeker worden gezocht naar oplossingen en valkuilen, want het is zonde om bij nul te beginnen. De kosten van de ondergrondse containers kunnen worden vergeleken met een systeem met een chip. De kosten komen bij het uitvoeringsplan in beeld. Er is aandacht gevraagd voor de loopafstand. Er is uitgegaan van een dichtheid van ongeveer 100 gebruikers per container. Waar nodig, onder meer als bekend is dat in bepaalde wijken veel vergrijzing is, kan maatwerk worden geleverd met verschillende soorten zakken. Het dumpen van afval is ongewenst maar de ervaring leert dat het meestal iets tijdelijks is. Mensen moeten worden verleid om anders om te gaan met hun afval. Als het afval op een andere manier wordt aangeleverd hoeft het niet per se duurder te zijn of een dumpingsprikkel op te leveren. De RMN werkt hard aan verbetering van de kwaliteit. Er is een nieuwe directie, maar het blijft een aandachtspunt hoe deze organisatie beter kan floreren. De verschillen binnen de RMN, de kosten en de druk die het de RMN zou opleveren zijn onderdeel van het uitvoeringsplan. Over het algemeen zit men in een samenwerkingsverband om in gezamenlijkheid op weg te gaan naar een circulaire economie. Zij kan zich vinden in het in twee stappen invoeren van het beleidsplan, want kapitaalvernietiging is ongewenst. De kosten vormen onderdeel van het uitvoeringsplan en de gemeenteraad moet een keuze maken als de kosteneffecten in beeld zijn gebracht. In de uitwerking moet worden nagegaan of het ophalen van afval in het buitengebied eenmaal per vier weken tot problemen leidt. Haar ervaring leert dat het vrijwel geen problemen oplevert.

Tweede termijn

De heer Trapman maakt zich zorgen over de kosten voor de burgers die uiteindelijk de kosten zullen dragen. Het uitgangspunt moet zijn dat het niet duurder mag worden voor de bewoners als scenario 3 wordt toegepast. De kosten voor de werkzaamheden aan de startnotitie mogen ook niet verder oplopen dan € 65.000,00. Wanneer het toch meer wordt, moet de raad hier vroegtijdig over worden geïnformeerd om toestemming te geven.

Mevrouw Visser verwijst naar pagina 6 van de startnotitie waar een schema staat van wat te verwachten is. De besluitvorming van het uitvoeringsplan zou in 2023 moeten zijn. Voorgelegd wordt dat wanneer de gemeenteraad nu akkoord gaat met de opstelling van de startnotitie, dat het college dan voldoende middelen in handen heeft om dat plan te laten uitwerken. Ze vraagt ook of het college de raad tussentijds wil informeren.

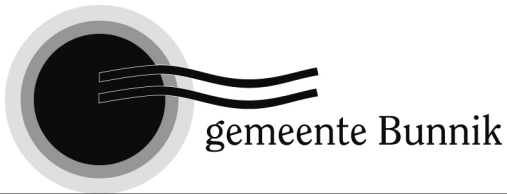
De heer Hallo heeft voorbeelden genoemd van mogelijke alternatieven met wellicht hetzelfde resultaat, zoals specifieke aandacht voor kernen die thans niet beschikken over een recyclestation. Hij vraagt zich af of het wenselijk is om binnen RMN te zoeken naar gezamenlijkheid in de aanpak of dat er zelfs een samenwerking is buiten het RMN-verband. Hij maakt zich tot slot zorgen of dit nieuwe systeem goed gaat werken voor de bewoners. Dit onderwerp verdient wel meer aandacht voor een nadere verdiepingsslag.

De heer Van Mourik wil ingaan op het toepassen van alternatieven, zoals het minder vaak ophalen van vuilcontainers dat in zijn ogen beter werken kan werken dan de voorgestelde grootschalige aanpak. Ten aanzien van de incidentele kosten zal de raad uiteindelijk de keuze moet maken tussen de vier scenario's. Hij vraagt of al niet voorgesorteerd wordt op een van de scenario's, want elk scenario verdient een neutrale benadering.

Wethouder De Groot deelt de zorg van de VVD over de lastenverzwaring. Uiteindelijk is het aan de raad welk scenario wordt gekozen. Er kunnen incidentele kosten mee gemoeid zijn, maar over het algemeen wordt gekeken naar het totaalpakket en welke winst er in totaal mee wordt bereikt. Zij is het eens met de stelling dat het bedrag van € 65.000,00 moet worden bewaakt en niet overschreden mag worden. Zodra er echter wel sprake is van een overschrijding, mag aan de bel worden getrokken. Het college komt begin 2023 met een uitvoeringsplan. Thans wordt alleen een besluit genomen over de kaders en later wordt de inhoud bepaald. Mocht er behoefte zijn aan een tussentijds verdiepingssessie dan is er ruimte voor, maar in principe komt het college er tot begin 2023 niet op terug.

Mevrouw Visser vraagt of er in 2023 een scenario of vier scenario's worden voorgelegd.

Wethouder De Groot zegt al een kleine voorzet te hebben gegeven waar de meeste winst is te behalen en is aanbevolen om op scenario 3 te focussen. De andere scenario's worden ook uitgewerkt, maar de nadruk ligt bij voorkeur op scenario 3. In antwoord op D66 is ze het eens dat met andere routes hetzelfde resultaat kan worden bereikt, maar voor een stevige reductie van restafval is het echt nodig om een tariefprikkel in te voeren. Die ervaring is inmiddels aanwezig. Er zijn al genoeg gemeenten mee bezig geweest om dat succesvol te implementeren. De suggesties van D66 zijn interessant en er wordt zeker naar gekeken, maar het nastreven van reductie van het restafval wordt niet bereikt met een combinatie van andere zaken. Het kan evenwel ondersteunend zijn om

	reductie mogelijk te maken. Een gezamenlijke aanpak met andere gemeenten binnen RMN is niet de bedoeling. De gemeenten zijn daarvoor te verschillend. Er wordt ook buiten RMN gekeken. Andere opties zijn genoemd door P21, zoals de varianten op serviceprikkels en tariefprikkels via een chip en dat wordt onderzocht. De heer <u>Van Mourik</u> concludeert dat de winstgevendheid van diftar en omgekeerd inzamelen wordt onderzocht in scenario 3. Hij vraagt of die conclusie klopt. <u>Wethouder De Groot</u> antwoordt bevestigend. De <u>voorzitter</u> stelt vast dat P21, CDA, VVD en D66 dit agendapunt als debatpunt willen behandelen in de raad. Dit agendapunt wordt als debatpunt doorgeleid naar de raadsvergadering van 16 juni 2022. Zij sluit dit deel van het Open Huis om 21.03 uur.
--	--

Besproken in technisch overleg d.d.	Vastgesteld d.d.
-------------------------------------	------------------